

ІНВЕСТИЦІЙНА БЕЗПЕКА ЯК СКЛАДОВА ЕКОНОМІКИ ПІДПРИЄМСТВА

Н. О. Паніка

Н. В. Чаленко, к.е.н., доцент

Київський національний університет технологій та дизайну

Проблеми забезпечення інвестиційної безпеки були і досі залишаються основними складовими забезпечення загального сталого розвитку будь-якого підприємства. Досить глибоко та всебічно розкрито сутність та зміст інвестиційної безпеки підприємства в працях таких вчених, як: Белінська Я.В., Варналій З.С., Васильців Т.Г., Капітула С.В., Кредісов В.А., Кириленко В. І., Лібанова Е. М. та ін.

На сьогоднішній день немає однозначного визначення інвестиційної безпеки. Так, окремі автори під інвестиційною безпекою розуміють такий рівень інвестування економіки, який забезпечував би її розширене відтворення, раціональну реструктуризацію та технологічне переозброєння. Інші ж зазначають, що інвестиційна безпека визначається можливістю нагромадження ресурсів або капітальних вкладень. За належного його рівня підвищується капіталовіддача функціонування секторів економіки, зростають темпи розширеного відтворення і технологічного переозброєння економіки.

На наш погляд, інвестиційна безпека підприємства – це міра узгодження довгострокових економічних інтересів підприємства як суб'єкта інвестиційної діяльності з суб'єктами зовнішнього середовища, за якої в умовах загроз підприємство в довгостроковому періоді не переходить в кризовий стан, який загрожує збитками великого масштабу, втратою конкурентоспроможності, порушенням нормального режиму господарської діяльності.

Розуміння інвестиційної діяльності як сукупності інвестиційних проектів призводить до висновку, що інвестиційна безпека підприємства – це економічна безпека в процесі здійснення інвестиційних проектів.

У сучасних умовах господарювання підприємства стикаються з багатьма проблемами, зокрема це економічна криза, недосконалість законодавства,

тінізація та криміналізація економіки та інше. Оскільки на державному рівні дані проблеми ще не вирішені, то основне навантаження припадає на суб'єктів підприємницької діяльності. Підприємцям постійно доводиться працювати в умовах підвищеного ризику. Стабільне функціонування та зростання економічного потенціалу будь-якого підприємства в умовах ринкових відносин багато в чому залежить від можливості протидіяти загрозам. Як показує практика, у сучасних умовах змогли вижити ті підприємства, які перебудували свою систему управління відповідно до умов сучасності. Нові умови господарювання ставлять перед підприємствами проблему перебудови та адаптації системи інвестиційної безпеки.

Коли поняття інвестиційної безпеки застосовується в діагностиці функціонування суб'єкта господарювання, зокрема в питаннях антикризового управління, то визначення показників є порівняно простим моментом. Інвестиційна діяльність є складовою (окрім фінансової та операційної) загального економічного функціонування підприємства чи організації, яку можна охарактеризувати за рахунок показників ефективності інвестицій (чиста приведена вартість, внутрішня норма дохідності) або на основі інформації про грошові потоки (індекс дохідності, індекс прибутковості та період окупності інвестицій). Існують встановлені нормативи, які однозначно оцінюють ефективність загальної інвестиційної політики, яка прийнята на підприємстві.

Формування системи інвестиційної безпеки на підприємстві повинне передбачати взаємозв'язок чітко визначених цілей і завдань кожного рівня управління, при цьому вибираючи оптимальні шляхи реалізації рішень. Горизонтальні і вертикальні рівні менеджменту повинні переслідувати ту ж мету, що і загальна система управління. На нашу думку, система управління інвестиційною безпекою підприємства повинна бути комплексом взаємозалежних збалансованих рішень як у області забезпечення захисту інвестиційних інтересів суб'єкта господарювання, так і в управлінні його інвестиційної діяльності.

З економічної точки зору надійність підприємства відображає його стійкість, тобто такий стан інвестиційної діяльності, при якому господарська діяльність підприємства забезпечує в нормальних умовах виконання всіх його зобов'язань перед працівниками, іншими організаціями, державою завдяки достатнім доходам і відповідності доходів і витрат.

Виникнення загроз безпеці економіки підприємства впливатиме на стан його інвестиційної діяльності, що характеризується фактично досягнутими значеннями комплексу показників виробничо-господарської та інвестиційної діяльності.

Звернемо увагу на те, що можливість створити і практично реалізувати систему інвестиційної безпеки може стати одним з найважливіших конкурентних переваг підприємства. Такій компанії забезпечено хороше майбутнє і постійне зростання її вартості, що відповідає стратегічним цілям будь-якого підприємства. Тому в умовах постійного дефіциту інвестиційних ресурсів керівникам українських підприємств необхідно усвідомити важливість організації і впровадження систем інвестиційної безпеки. Таким чином, викладені положення з формування функціонально-цільової структури системи управління інвестиційною безпекою є основою для проведення всебічного та детального аналізу інвестиційної безпеки підприємства, розробки та впровадження управлінських рішень зі стабілізації та підвищення її рівня.

Таким чином, можна зробити висновок про те, що поняття інвестиційної безпеки має суперечливий характер. З одного боку, відбуваються процеси адаптації та модернізації; наука дедалі більшою мірою прагне відповідати вимогам економічної діяльності; здійснюються спроби пошуку української ніші на світових ринках; високими темпами розвиваються деякі виробництва та послуги у сфері хай-тека. З іншого боку, існують проблеми і негативні тенденції, що не сприяють формуванню необхідного рівня інноваційно-інвестиційної безпеки.